

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliae Catholicae De Sacris Arcanis Deiparæ Mariæ Et Iosephi

Cum quadruplici Indice

Cartagena, Juan de

Coloniae Agrippinae, 1613

Homilia Duodecima. Sub metaphora Templi, & Domus Dei variis locis
sacræ scripturæ, multisque animi conceptionibus illustrata, immaculata
Virginis Conceptio magis stailitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51414](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51414)

potuit enim, (& maxime ad tempus) non tam innotescere illi terribilitas Filii, quā Matri; diuino namque consilio multa, quæ ad Christum Dominum pertinebant, occulta fuisse Dæmoni communi consensu frequenter docent Sancti Patres.

HOMILIA XII.

Sub metaphora Templi, & Donus Dei varijs locis sacra scriptura, multisque animi conceptionibus illustrata, immaculata Virginis Conceptio magis stabilitur.

2 Paralip. 5.
2 Reg. 3.

VE MADMODVM (sacra narrantante Historia,) postquam Salomon ædificauit templū Domini, festum instituit ædificationis illius; ita sancta mater Ecclesia, diuino spiritu afflata, celeberrimo hoc templo B. Virg. per manus superni artificis ædificato, solemne festum celebrat ædificationis illius, quæ fuit immaculata eius Conceptio. Observatione autem ante omnia duo præcipuè digna arbitror, quibus proposito argumento, pergratum, ni fallor, dabimus exordium. Sacet Exodi textus ait; Moysen non potuisse intrare tectum fœderis, nec poterat, inquit, Moyses ingredi tectum fœderis nube operiente omnia; & maiestate Domini corruscante. Certè Moyses, incredulus voci Domini dicentis: quod ex dura petra aqua suauissima educenda erat, impeditur a nebula ingredi sanctum illud fœderis tectum; nō secus, qui dubius est, B. Virg. ex turbido parentum fonte, qui peccato infecti fuerant, velut purissimam aquam profluxisse, non admittitur ad celeberrimam huius templi ædificationem, pro dignitate celebrandam: vnde si omnes ingredi volumus, omnes pariter credamus immaculatam Virginis Conceptio-

Exod. 31.

Numb. 20.

nem: Nulla sis inter nos sententiarum diuisio; id enim gratum Deo fore, non obscure ipse præsignificauit; subiungit namque idem textus: *Nec adhuc in illo tempore vices, & ministeriorum ordo inter eos diuisus erat*: quæ verba explicans Glosa, & Caier. aiunt, quod quamuis Dauid statuerat diuisionem inter Sacerdotes, & Leuitas; in hac tamen ædificationis templi solemnitate non fuerunt seruata diuisiones sacerdotum; sic sanè in Conceptione B. Virginis per ædificationem illius templi adumbrata, oportet non esse sententiarum diuisiones, sed omnes vnanimes, & concordēs immaculatam, illam perclamemus. Addit etiam sacer textus verba alia, quæ singulari mysterio non vacant: nam loquens de nebula, & caligine operiente templum, molestam fuisse sacerdotum oculis illorum, quorum officium erat clangere tubis: itaque maiestate Dei ingredienti illud templū, sacerdotum oculos nebula prohibebat videre gloriam eius ibi corruscantem, non tamen impediēbat ore tuba canere ad celebrandam solemnitatem illam; nō secus in celebri hoc immaculatæ Conceptionis festo vult quidem Dominus oculos humani intellectus non curiosè illud aspiciere, aut humano discursu illud scrutari; vnde noluit infallibilis definitionis Ecclesie lumine illud clarere, sed quæ sub opinionū nebula velut velamine lateret; cupit tamen, eiq; gratissimum est vt omnes sacerdotes tubis clangant, hoc est, vnanimes ore & opere celebrent ædificationē mystici huius templi Dei; quæ est immaculata Virginis Conceptio: sic enim implebitur, quod ibidem dicitur: nam vbi vulgata nostra loquens de templo illo, legit: *compleuerat gloria Domini donum Dei*: originale Hebræum ait: vt egregiè adnotauit Card. Caietan. *Impleuit honor Domini domum Dei intus, & extra.* Sanè cum Deus diuinis charismatibus sacrosanctum hoc templum B. Virg. interius, & exterius locupletauerit, ad nos spectat diuinis laudibus, & en-

2 Paral. 5.

Ibid.

Ibid.

Caiet. in c. 5.
lib. 2. Paral.

COMIUS.

comis tam interius, quam exterius im-
maculatam eius Conceptionem plaudē-
tes celebrare. Quod, ut præstemus, cele-
berrimi illius templi salomonis, quod B.
Virginem præfiguravit, singularem fa-
bricam contemplerur. & quidem (ut à
temporis circumstantia exordiamur) sic-
ut templum illud ædificatum fuit à paci-
fico Salomone tempore pacis, cum nul-
lum bellum imminebat, & quando, ut
dicitur lib. Regum, *non est Sathan, neq; oc-
cursus malus*; ita sacrosanctum Virginis
templum ædificari cœpit in eius Conce-
ptione, cum Demoniis occursum non ad-
fuit, quia Dominus ligaverat illum, & os
eius concluserat, ne in Virginem, quæ
futura eius Mater erat, peccati originalis
virus eumeret. In isto ergo scilicet ultimo
tempore pacificus Salomon, filius Dei æ-
dificavit hoc sacratissimum B. Virginis
templum, cuius adeo firma, ac solida aper-
uit fundamenta, ut Regius Vates non
dubitaverit dicere: *Fundamenta eius in
montibus sanctis*. scio receptissimam esse
multorum intelligentiam, per hos mon-
tes intelligi sanctos Dei, quorum sancti-
tatis verticè prima gratia, & reliqua cha-
rismata, quæ velut fundamenta Virgini
collata fuere, longo intervallo superarunt;
ita ut in maiori perfectione illa acceperit,
quàm alii per totum vitæ curriculum
acquisierint: bene quidem, haud inferior
hanc intelligentiam, sed alius tendit ex-
plicatio Iacobi Episcopi Ianuensis, qui
ingeniosè, ac piè per montes illos intelli-
git potentiam Patris, sapientiam Filii,
bonitatem Spiritus sancti; cum ergo Con-
ceptio Virginis, in qua iacta fuerunt eius
fundamenta, nitatur super potentiam
Patris, nemo sanè oppugnabit, possibile
esse immunem fuisse à peccato: cum etiã
nitatur super sapientiam Filii, quis non
verebitur dicere, defuisse menti divinæ,
& infinitæ eius scientiæ modum, quo vir-
tute sanguinis Christi, & intuitu merito-
rum eius, ab originali labe Genitricem
suam præferuaret? ac tandem, cum con-
ceptio huius gloriose Virginis nitatur

super bonitatem Spiritus sancti; reliquum
est, ut omni peccati labe præservata fuerit,
adeo ab originali labe præservata fuerit,
ipsa dicente per Ecclesiasticum: *In me gra-
tia omnis viæ, & veritatis*; si ergo, omnis,
gratia præservationis ab originali ei non
defuit. Si, viæ ergo loquitur de gratia ac-
cepta in viâ, non de ea, quam habet in
patria; si tandem, *veritatis*, ergo Virginem
in sua conceptione præservatam fuisse
verissimum est. Denique prædicta verba
pariter etiam probant iuxta propositam
intelligentiam, B. Virginem omni pro-
sus peccato actuali perpetuo caruisse; sanè
peccata actualia ad hæc tria capita reuo-
cantur; aut enim sunt ex infirmitate, vel
ignorantia, aut ex malitia. Peccatum Pe-
tri negantis, & huiusmodi ex timoris infir-
mitate proceffit, quia tunc non erat fir-
miter fundatus super potentiam Patris:
peccatum Pauli Ecclesiam Dei perseque-
ntis, ex ignorantia ortum habuit, ut ipse
testatur, *Ignorans feci*. Nondum enim fun-
datus erat in sapientia Filii: peccatum
Iudæ ex pura malitia fuit, ut clarè indi-
cât verba Davidis: *Dilexit maledictionem,
& venit ei*. fundatus quippè minimè
erat super bonitatem Spiritus sancti: at
beatiss. Virgo nulla unquam huius tripli-
cis peccati macula inquinata fuit; nam
qua parte suadabatur in Patre, per poten-
tiam Patris roborabatur, nisi ex infirmi-
tate conditionis humanæ in peccatum
etiam levissimum laberetur; quatenus
verò super Filii infinitam sapientiam ni-
tebatur, ab hac ne per ignorantiam à recto
dilecteret, mutuabat; ut verò super bo-
nitatem Spiritus sancti, à peccato per mali-
tiam committendo, longè semper aberat.

Porro iactis iam fundamentis erexit
supremus huius templi opifex varias co-
lumnas cum basibus suis firmissimis. Ex-
cidit columnas septem, miscuit vinum, & po-
suit mensam. Per has columnas commu-
niter Patres docent, intelligi septem vir-
tutes, tres theologales, & quatuor cardina-
les; vel septem dona Spiritus sancti: his
enim columnis nitebatur fabrica huius

3. Reg. 5.
Psal. 86.
Iacob. Episc.
Ianuen. su-
per Psal. 86.

Ecclef. 24.

Matt. 26.

Act. 9.

1. Timot. 1.

Psal. 103.

Proverb. 9.

miraculose templi: sed addit, quod no-
stro instituto mirifice facit, *Miscuit vinum,*
et posuit mensam, quia verè veteris virgi-
nalis fuit vel sacra quaedam officina,
in qua factus est panis cœlestis corporis
Christi, & vinum sanguinis eius *germinans*
virgines: ex quo inferre licet, quod si
Deus vult panem consecrandum in al-
tari absque fermento esse, quia fermentum
ad corruptionem tendit, sub quo
tamen tamdiu solum delitescit, quamdiu
durant species panis, quod modicum tem-
poris est; coniunctum valde cumfatione
arbitror, ut ad sumendam carnem ex B.
Virgine, quæ secum indissolubili vnionis
hypostaticæ vinculo vnita in æternum
perseueratura erat, non delumeret illam
ex materia, quæ alicuius peccati fermento
corrupta vnquam fuisset.

3. Reg. 6.

Deinde inter alia memoranda, quæ de
templo illo sacra narrat Scriptura, illud
vnum mirabile refert, quod, ut habetur
libr. 3. Regum, in eius ædificatione, nec
malleus, nec ferram vnquam audita fuere:
quod, quia ratione sit intelligendum, non
est vna omnium sententia: Quidam ar-
bitrantur, quod vel murmur, vel strepi-
tus nullus esset in templo ædificando, si
cum ingenti artificum multitudine ibi
operantium conferatur. Aliis placet,
quod nullus prorsus sonus audiretur,
quia lapides ita artificum opera iam elab-
orati, ac dolati in templum defereban-
tur, ut absque vilo strepitu inuicem cop-
ulari possent; sed S. Theodoretus hanc
difficultatem mouens, respondet his
verbis: *ipsum quidem templum ædificauit*
ex lapidibus minime caesis securibus, cum di-
uina voluisset providentia, ut inuenirentur
huiusmodi sua sponte nati lapides, adeo, ut ad
eos compingendos nullo ferro opus fuerit, sed
absque vlla arte ædificandi, aptè coniungeren-
tur. hæc ille: sed quidquid tamen sit de
hac opinionum varietate, certè in magna
huius Mariani tēpli fabrica erigenda au-
deo dicere, nec malleum, nec ferram fuisse
auditam; non malleum peccati, caput
Virginis cōterentem, quæ Diaboli caput

contriuit; nec ferram ferream culpæ ori-
ginis, quæ illam à Deo, vel per momen-
tum separaret: sed quid dico: separaret?
quin etiam nec leuissima venialis peccati
scissura, aut rimula securore eius quoquo
modo minueret, aut interruperet, quod
singulare priuilegium nulli etiam Apo-
stolorum collatum, ab eius conceptione
vsque ad extremum vitæ halitum in ea
perdurasse docet Sacrosanctum Conciliū
Tridentinum; nec obscure in sensu my-
stico id indicant verba illa Davidis: *Veni-*
te, & videte opera Domini, quæ posuit pro-
digia super terram, auferens bella vsq; ad finē
terre, quasi dicat: Venite, & videte mag-
nalia Dei, non terram, quam arboribus,
animalibus, & metallis, ac gemmis or-
natam creauit, non vastissimum mare
piscibus plenum, & ærem volucrum do-
micilium, non splendens, & flammig-
erum ignis orbem, non denique cœlos,
aut Angelos mira virtutum varietate di-
stinctos; sed hoc mentis acie perspicite
mirabile, quod abstulit bella à terra B.
Virginis & eius fines in finem vitæ in
pæce posuit. Certè si lasciuientes oculos
nostros à videndis, quæ non decent, vs-
que in finem vitæ compeferemus, si la-
bilem linguam, ne ad illicita profluere
incessabili, & nunquam interrupta cura
coërceremus, ingens id prodigium, & ad-
mirandum portentum esset. Venite igitur,
& videte id in Maria, quæ nec immo-
destè vnquam respexit, aut leuè aliquod
verbum ociosum per totum vitæ sue cur-
riculum protulit erat namque inter por-
tionem superiorem, & inferiorem illius
mira consensio, & inaudita pax: pax, in-
quam, illa de qua Isaias: Ecce ego declina-
bo super eam quasi fluuium pacis, & quasi or-
reniem inundantem gloriam gentium; illa
procul dubio erat, semperque fuit gloria
Diaboli, ut pacè ab humano pectore de-
turbasset, & cruentum bellum in terram
mitteret, ut enim ait Ioannes. Data illi
erat potestas super quatuor partes terre in-
terficere gladio, fame, & morte. At Deo Sa-
thanicū hoc bellum longè à Maria prop-
ul-

Concil. Tri-
Sess. 6. can.
22.

Psalm. 45.

Isai. 66.

Apo. 6.

pulsante, Regius Vates dixit: *Auferens bella usq; ad finem terre, ubi obseruatione dignum est, quod Galatinus ubi nostra vulgata legit: Posuit prodigia super terram: ipse vertit: Posuit benedictionem super terram, instructus, & edoctus hanc versionem ab insigni illo R. Accadòs, ab Hebræis inter sanctos reputato, qui præfato modo prædicta verba transferebat. Certè Deus in principio creationis mundi, terram maledixit: *Maledicta terra in opere tuo, spinas, & tribulos germinabit tibi, quæ maledictio totam terram adeò infectit, vt nec minima eius portio (vt nonnulli opinantur) inueniri possit, quæ maledictioni non subiaceret; quia ergo Deus è contra à principio creationis huius sacrosanctæ terræ B. Virginis illam benedixerat, vt clarè verba illa Ecclesiastici indicant: Ipse creauit illam in Spiritu sancto, ideo ad hoc prodigium respiciens Dauid, dicebat: Venite, & videte, quæ posuit prodigia super terram: intueamini rem nunquã visam, & attendite rem inauditam: terrã à principio suæ creationis, benedictam, & in hac benedictione perpetuo perseverantẽ. vnde Riccard. de S. Victore ait: In ceteris sanctis magnificũ habetur à vitis nõ posse expugnari, in ista miraculũ videtur, qd à vitis non potest ipsa vel in modico impugnari. vnde egregie idẽ Riccard. lib. 2. de Emman. c. 29. & 30. versans illa verba: Venite, & videte opera Domini, ait: *Nunc est ista, obsecro, terra, de qua bella omnia sine tenus auferuntur, nisi illa, de qua idem Prophetã alibi potestatur, Veritas de terra orta est, & iustitia de celo profexerit: De hac itaq; terra omnis pagna tollitur, in hac tota, pax plena reparatur.***

Denique de hoc sacrosancto tẽplo Virginis existimo intelligi debere verba illa: *Magna est gloria domus istius nouissime, plusquam prius; non enim tam apte verificari possunt de templo illo secundo Hierosolymitano, cum hoc fuerit minus gloriosum, quã priuũ, vt testatur Esdras; aptius ergo intelligenda veniunt de B. Virgine, animato tẽplo, & regia domo Dei,*

cuius gloriam ex triplici capite deprehendere possumus, primo ex sanctitatis splendore: iuxta illud Dauidis: *Domum tuam, Psalm. 92. Domine decet sanctitudo, in longitudine dierum.* In domibus Regum, ac Principum splendore solent lapides ex iaspide, columnæ marmoreæ, cubicula præstantissimè ornata, contignationes aureæ, preciosissimæ supellectiles; at huius sacrosanctæ domus vniuersa supellex est charitas, gratia, & sanctitas; vnde Hebræi originale (vt refert Caiet.) legit: *Domus tua pulchritudo, sanctitas,* quali dicitur: præclarissimum omnium huius domus ornamentum, esse sanctitatem, qua vndique circũdabatur, vt olim præuidit Ezechiel dicens: *Ista est lex domus in summitate montis: omnes fins eius, in circuitu, sanctum sanctorum est.* Hæc verba solum huic sacrosancto virginis templo, in quo Deus corporaliter inhabitare decreuerat, possunt adaptari; illi enim Ezechielis templo nõ videntur apte conuenire posse; nam hoc in tres partes diuidebatur. Prima in atriu exteriori, quod indiscriminatim Iudæi, & Gentiles, immò, & pecora, quæ mactanda erant, ingrediebantur: Secunda in atriu interius, in quod soli sacerdotes introibant, ibique erat altare, panes propositionis, odoramentorum, & candelabri: Tertia pars erat, sancta sanctorum, ad quod nemo, nisi summus Sacerdos semel in anno ingrediebatur, ibi solum aderat Deus assistens Arce, vnde oracula dabatur. Cum igitur Ezechiel ait: in circuitu Templi esse sancta sanctorum, apte satis arbitramur de beata Virgine intelligi, cuius verum templum, sanctitas vndeque circuit, & circumdat. Immo Deus ipse, qui est sanctus sanctorum per solem significatus, omni ex parte velut vestimentum illã ambit, vt testatur Ioannes, cum vidit beatã Virginem indutam sole: *Mulier amicta sole.* Ad hæc, si hoc sacrosanctum templum contemplerur, in eo reperiemus nihil, quod non sit sancta sanctorum; ostium oris eius, sancta sanctorum erat, cum nunquam nisi sancta proficeret:

Esdr. 6. 3.

64
 ferret: oculi eius, sancta sanctorum erant, cum eorum intuitu non nisi modestiæ, & sanctitatis indicia darent: Manus eius, sancte sanctorum erant, cum sacrosanctum Christi corpus nullies cõtractarent: Viergeum tandem eius venter, sancta sanctorum dixerim, cum Ecclesia Catholica canat: *Templum Dei, factus est venter nesciens vitium.* Quod si intram inhabitantis hanc domum sanctitatem intueamur, ex hoc etiam valde innotescet, quam magna sit gloria domus illius. Multi sapientes interrogati, in quo putarent præcipuam esse gloriam, atque splendorem alicuius domus, in varias abierunt sententias; Caelus enim Rhodiginus refert ex aliorum sententia, felicitatem cuiuscunque domus in eo solo consistere, quod plurimis diuitiis bene partis afflueret, & earum custodes fideles essent. Philosophus Bias dixit: eam potius felicem putandam esse, cuius patronus nullis legibus adstringeretur. Thales Milesius illam affirmabat feliciorẽ, in qua domino eius suavissimis cibis pinguecete, variisque deliciis animũ laxare licebat. Chleogolus aliam viam ingressus; eam bene fortunatam domum autumat, in qua eius dominus magis amaretur, quam timeretur. Pitagorus autẽ omnes istos assertores ab scopo longẽ aberrare demonstrans iudicauit, eam pulcherrimam, & felicissimam domum, in qua non solum necessaria non desiderabantur, sed tantarum copia suppeteret, vt dominus ex eis multa posset aliis liberaliter impertiri. Verum, neque iste, vt mea fuit opinio, veritatis scopum attingit: Nam præcipua alicuius domus felicitas in eo reuera sita est, vt dominus eam inhabitans, multis virtutibus effulgeat: præcipuum enim ornamentum domus, virtus domini est. Cum ergo beata Virgo ab æterno electa fuerit in habitaculum Verbi diuini incarnati, & in ea per nouem menses sanctus sanctorum, & perennis totius sanctitatis fons corporaliter habitauerit, indetartum splendorem, & honorem sacra

hæc domus mutauit, vt nulla alia, etiam Empires, valeat ei villo modo comparari. Scio Ouidium in sua Metamorphosi, solis domum in hunc modum eleganter descripsisse:

*Regis solis erat sublimibus alta columnis
 Claramicante auro, flammisque nitente pyropro*

Cuius ebur nitidum fastigia summa tegebat.

At domo illa, quam inhabitauit sol iustitiæ, longẽ hæc inferior extitit: ex elentiora namque erant illius ornamenta, aureæ quid. in columnæ, Spiritus sancti dona: pyropus, qui velut ardens pruna effulget, ardentissima eius charitas, candidum ebur, inuiolata Virginitas erant. Vnde cum beatissima Maria Spiritus sancti donis cumulatio, charitate ardentior, & virginea puritate cõestibus spiritibus nitidior esset; certè hæc sacram domum firmiores aureæ columnæ, præciosior pyropus, ac præstantius ebur, quã Ouidiana illud solis domicilium exornarunt. Quid plura? quamuis magna fuerit gloria antiquissimi templi illius Salomonis, illum tamen defectum nemo negabit, quod Dei magnitudinem capere non poterat, ipso Salomone dicente: *Si 3. Reg. 8. cælum, & cæli cælorum te capere non possunt, quanto magis domus hæc, quã edificauit: at beate Virginis viuum templum cœlis ipsis capacius existens, magnitudinem Dei vndique circumdedit, vt dixit Ieremias femina circumdabit virum; & Ecclesia Ierem. 31. Catholica canit: quem cæli capere non poterant, tuo genio consultis. Eccl. 1. Carterum, silentio non præteribo, quod si inter alia, quæ domus, aut Templi alicuius gloriam commendant, non infimum locum tenent à peritissimo artifice delineatam, fabricatam, & ad finem vsque perductam esse: sãne ex hoc capite non parum ostentabitur gloria huius domus, cum D I V S ipse supremus omnium opifex eam ab æterno sua mente prælinearit: *Ab æterno ordinata sum, & in tempore; ipse Psal. 86. fundauit eam Altissimus; & alibi: Edificauit Psal. 77. sicut unicum sanctificium suum; vbi non absque**

Ecclesia.

Cælius Rhodiginus lib. 6. cap. 26.

Philosoph. Bias.

Thales Milesius.]

Chleogol.

Pitagorus.

Præcipuo est Auctoris huius operis.

absque singulari mysterio David comparasse arbitror Christū vnicornio, quia sicut animal istud singulare, ea virtute præditum esse noscitur, quod cornu suo contingens aquam mortifero veneno infectam, omnem veneficam, ac morbida qualitate ab ea expellit; ita quidem Christus Dominus cornu potentie suæ maculam peccati originalis instar virus, fontem profapie nature humane inficientem, medio sanguine suo abstergit; sed longè aliter id præstitit beatæ Virgini, quam reliquis, illam enim à culpæ originalis veneno, ne inficeretur, præseruauit, alios verò post actualement infectionem spirituali regenerationis lauacro sanat.

Cum Templi ergo huius, ac sacrosanctæ domus tanta maiestas, atq; gloria sit, vt ex prædictis copiosè liquet, quis, quæso, audebit, peccati originalis macula illud contaminare? Legimus olim Templi contaminationem factam fuisse per Antiochum, qui posuit Idolum in Templo Dei. Antiochus interpretatur: *contra curram impugnationes*, ergo immaculatam Conceptionem beatæ Virginis, quæ vehiculum fuit, & currus filii Dei, apertè nituntur ponere in hoc sacrosancto Dei templo, idolum peccati originalis, quod an mundissimo Dei templo congruat, ipsi viderint. Simile etiam quidpiam facere tentauit quondam Nicanor, sed *Iudas Machabæus linguam impij Nicanoris præcisam*, iussit particularim auribus dari; additque sacer textus: *omnes igitur cæli benedixerunt Dominum, dicentes: Benedictus, qui locum suum incontaminatum seruauit: Quæ verba meritò nobis vsurpare licebit; Gratiæ agentes Deo, & Patri Domini nostri Iesu Christi, quod sacratissimum Virginis templum à principio suæ ædificationis, vsque in æternum, & vltra impollutum, & incontaminatum semper esse voluerit. Cui sit honor, & gloria in sæcula sæculorum.*

Amen.

HOMILIA XIII.

Sub metaphora Tabernaculi immaculatam Dei genitricis Conceptionem ostendimus in illa verba Davidica: sanctificauit Tabernaculum suum Psalm. 43. Altissimus.

VM antiquis illis Patribus omnia in figura cō-

1. Cor. 10.

tingerent, vt docuit Apostolus, non immeritò putauerim vetus illud, ac solemne Tabernaculorum festum

vbriam, ac typum extitisse celeberrimi huius festi, quod in lege gratiæ sancta Romana colit Ecclesia in honorem sanctificationis illius tabernaculi, quod Altissimus corporaliter inhabitare dignatus est per nouem menses in eo delitescens. Refert facta scriptura, Moysen fecisse olim antiquum illud Tabernaculum ex diuino præcepto, secundum exemplar, quod sibi in monte monstratum est: sanè Deus fabricauit hoc celebre tabernaculum Virginis secundum pulcherrimū exemplar, quod non in monte, sed in mente ab æterno præhabebat, vt & ipsa prædixit: *Ab initio, Eccles. 24. & ante secula creata sum. Tria Tabernacula olim Deum sibi elegisse sacra commemorant eloquia; primum in deserto; secundum, quod Salomon extruxit; tertium, quod Propheta Ezechiel vidit; quæ omnia multis priuilegijs, & muneribus cumulauit. De deserti Tabernaculo ait sacer textus: & gloria Domini impleuit illud. Exod. 40. L X X. verò vertunt: gloria Domini repleuit illud tabernaculum. Caldaica Paraphrasis: gloria Domini impleuerat tabernaculum. Pagninus: Et repleuit illud spiritus Dei. Hec sane multo congruentius in beatam Virginem conuenire, nemo Catholicus negabit; Nam præterquàm spiritus Dei, tanquam in eius propriū tabernaculum descendit, cœlesti Paranymphe dicente:*

I

Spiri-